

**Martin
Luther King, Jr.
Sterk door de liefde**
Preken die het hart raken

Oorspronkelijke titel: *A Gift of Love*

Oorspronkelijke uitgever: Beacon Press, Boston

Copyright © 1963 by Martin Luther King, Jr.

Foreword copyright © 1981 by Coretta Scott King,

2012 foreword copyright © 2012 Ralph G. Warnock

© 2018 Uitgeverij Kok

Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

www.kok.nl

Nederlandse vertaling: Daan Savert

Omslagontwerp: Garage BNO

Opmaak: Elgraphic

ISBN 978 90 435 2937 2

ISBN e-book 978 90 435 2938 9

NUR 700

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veele-
voudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of
openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inleiding

In deze turbulente dagen van onzekerheid zijn de kwaden van oorlog en economische en rassenongelijkheid een regelrechte bedreiging voor het menselijk ras. Men kan stellen dat we ons vandaag in een regelrechte crisis bevinden. De preken in dit boek hebben deze hedendaagse crisis als achtergrond; en ze zijn geselecteerd voor deze uitgave omdat ze, op een of andere manier, ingaan op de persoonlijke en collectieve problemen waar deze crisis ons voor plaatst. Ik heb in deze preken geprobeerd om de christelijke boodschap haar licht te laten schijnen op het sociale kwaad dat ons vandaag de dag teistert en op het persoonlijke getuigenis en de discipline die vandaag nodig zijn. Al deze preken zijn oorspronkelijk geschreven voor mijn voormalige gemeenteleden in de Dexter Avenue Baptist Church van Montgomery, Alabama, en voor mijn huidige gemeenteleden in de Ebenezer Baptist Church van Atlanta, Georgia. Veel van deze preken zijn later ten gehore gebracht in gemeentes verspreid over het land.

Al deze preken werden gehouden tijdens of na de busboycot in Montgomery, Alabama, en ik gebruik verschillende voorbeelden van die beweging, waarvan enkele ook voorkomen in mijn boek *Stride Toward Freedom*. Drie van deze preken – *Liefde in actie*, *Je vijanden liefhebben* en *De dromen die in rook opgingen* – zijn geschreven terwijl ik in gevangnissen in Georgia bivakkeerde. *De pelgrimage naar geweldloosheid* verscheen eerder in *The Christian Century* en *Stride Toward Freedom* en is hier herzien en geüpdatet. Ook al is het geen preek, het stuk is, op aandringen

van de uitgever, toch aan het slot van dit boek opgenomen.

Ik heb gearzeld om een boek met preken te laten uitgeven. Mijn bedenkingen komen voort uit het feit dat een preek geen essay is dat gelezen moet worden, maar een betoog dat gehoord moet worden. Het is bedoeld als overtuigend appel op een luisterende gemeenschap. Een preek is gericht op een luisterend oor en niet zozeer op een lezend oog. Ook al heb ik geprobeerd deze preken te herschrijven voor het oog, ik ben ervan overtuigd dat ik nooit helemaal geslaagd kan zijn in deze poging. Dus zelfs nu dit boek gedrukt wordt, ben ik nog niet helemaal over mijn bedenkingen heen. Maar om tegemoet te komen aan mijn vorige gemeente, mijn huidige gemeente, de mensen met wie ik nauw heb samengewerkt in de Southern Christian Leadership Conference en vele vrienden in het hele land, die hebben gevraagd om kopieën van deze preken, bied ik deze verhandelingen aan in de hoop dat er een boodschap tot leven zal komen voor de lezers van deze gedrukte woorden.

Met vreugde betuig ik mijn diepe dank aan de vele mensen die mij geholpen hebben. Ik ben dank verschuldigd aan mijn goede vriend Wyatt Tee Walker, zelf een uitstekend prediker, voor het lezen van het manuscript en het doen van waardevolle suggesties. Ik ben ook dank verschuldigd aan mijn leraar en vriend Samuel W. Willams voor behulpzame en stimulerende suggesties. Charles L. Wallis was een waardevolle redactionele hulp bij de totstandkoming van het uiteindelijke manuscript. Mijn dank gaat ook uit naar mijn zeer deskundige secretaresse Dora E. McDonald, die voortdurend bemoedigende woorden tot mij sprak en mijn handgeschreven werk naar geprinte kopieën omzette. Bovenal bedank ik mijn toegewijde echtgenote Coretta, die het hele manuscript las en waardevolle suggesties en inspiratie gaf. Haar liefde en geduld maakten dat ze begrip had voor mijn toenemende afwezigheid van haar en onze kinderen, terwijl ik dit boek afrondde.

MARTIN LUTHER KING JR.

EEN

Een sterke geest en een teder hart

*Wees dus scherpzinnig als een slang,
maar behoud de onschuld van een duif.*

MATTEÛS 10:16

Een Franse filosoof zei ooit: “Een mens kan niet sterk zijn, als hij in zijn karakter niet sterk getekende tegenstellingen draagt.” Een sterk mens draagt in zichzelf tegenpolen en houdt deze in een levendige spanning bij elkaar. Het is niet vanzelfsprekend dat mensen deze balans bereiken. Idealisten zijn vaak niet realistisch, en de realisten vaak niet idealistisch. Wie militant zijn, staan over het algemeen niet bekend als passief, en wie passief zijn niet als militant. Maar zelden zijn de nederigen assertief of de assertieven nederig. Het leven is op zijn best een creatieve synthese van tegengestelden in een vruchtbare harmonie. De filosoof Hegel zei dat waarheid noch in de these noch in de antithese gevonden wordt, maar in een opkomende synthese die de twee met elkaar verzoent.

Jezus zag in hoe belangrijk het was dat tegengestelden zich met elkaar zouden vermengen. Hij wist dat zijn discipelen te maken zouden krijgen met een vijandige wereld, waar ze oog in oog zouden komen te staan met de onbuigzaamheid van politici en de onverzettelijkheid van de beschermers van de oude orde. Hij wist dat ze koude en arrogante mannen zouden ontmoeten, wier harten verhard waren door de lange winter van het traditionalisme. Dus zei hij tegen hen: “Ik zend jullie als schapen onder de wolven.” En hij gaf hen deze formule voor

actie: "Wees dus scherpzinnig als een slang, maar behoud de onschuld van een duif." Het is nogal moeilijk om je een persoon voor te stellen die zowel de eigenschappen van een slang als die van een duif heeft, maar toch is dit wat Jezus verwacht. We moeten de listigheid van een slang en de zachtheid van een duif, een scherpe geest en een teder hart met elkaar combineren.

I

Laten we het eerst hebben over het belang van een scherpe geest, die gepaard gaat met scherpzinnig denken, realistische inschattingen en daadkrachtige beslissingen. De scherpe geest is helder en diepgravend, en doorziet de korst van legendes en mythes en weet het ware uit het valse te zeven. Wie een scherpe geest heeft, is gewiekst en weet te onderscheiden. Hij heeft een sterke, onbuigzame eigenschap, die hem doelbewust en overtuigd te werk laat gaan.

Wie twijfelt eraan dat deze scherpheid van geest een van de grootste benodigdheden van de mens is? Zelden vinden we mensen die bereid zijn dit taaie en volhardende denken aan te gaan. Er is een bijna universele zoektocht gaande naar makkelijke antwoorden en halfbakken oplossingen. Voor sommige mensen is er niets pijnlijker dan het idee dat ze moeten nadenken.

Deze heersende neiging tot onnadenkendheid is zichtbaar in de ongelooflijke goedgelovigheid van mensen. Kijk maar naar hoe we omgaan met advertenties. We worden zo makkelijk overgehaald om een bepaald product te kopen, omdat een reclame op de televisie of de radio ons verteld heeft dat het product beter is dan alle andere. Adverteerders hebben inmiddels door dat de meeste mensen onnadenkend zijn en ze maken gretig gebruik van deze vatbaarheid met slimme en effectieve slogans.

Deze buitensporige naïviteit zie je ook terug in de neiging

van veel lezers om de gedrukte woorden van de pers als ultieme waarheid te accepteren. Weinigen realiseren zich dat zelfs de erkende informatiekanalen – de pers, het podium en in veel gevallen ook de kansel – ons geen objectieve, onbevooroordeelde waarheid geven. Weinigen hebben de scherpe geest om kritisch te beoordelen en het ware van het valse en feit van fictie te onderscheiden. Onze hoofden worden voortdurend geïnfiltreerd door legioenen van halve waarheden, vooroordelen en valse feiten. Een van de grootste behoeftes van de mensheid is een bevrijding uit het moeras van valse propaganda.

Onnadenkende individuen zijn geneigd om allerlei vormen van bijgeloof te omarmen. Voortdurend dringen allerlei irrationele angsten hun hoofden binnen, van de angst voor vrijdag de dertiende tot en met de angst voor een zwarte kat die hun pad kruist. Toen ik in de lift van een van de grootste hotels van New York stond, viel me voor het eerst op dat er geen dertiende verdieping bestond – de veertiende verdieping volgde op de twaalfde verdieping. Toen ik de liftbediende vroeg naar de reden hiervoor zei hij: “Dat is de gewoonte in de meeste grote hotels, vanwege de angst bij veel mensen om op de dertiende verdieping te verblijven.” Vervolgens voegde hij hieraan toe: “De echte dwaasheid zit ’m natuurlijk in het feit dat de veertiende verdieping in werkelijkheid de dertiende verdieping is.” De onnadenkende mensen worden door dit soort angsten overdag van streek gebracht en ’s nachts achtervolgd.

De onnadenkende mens is altijd bang voor verandering. Hij vindt zijn veiligheid in de status quo en hij heeft een bijna morbide angst voor het nieuwe. Voor hem is de grootste pijn de pijn van een nieuw idee. Van een wat oudere voorstander van segregatie uit het Zuiden is bekend dat hij gezegd heeft: “Ik ben gaan inzien dat het einde van segregatie onvermijdelijk is. Maar ik bid God dat het niet zal plaatsvinden voordat ik gestorven ben.” De onnadenkende persoon wil altijd het moment bevriezen en klampt zich vast aan het beknottende juk van uniformiteit.

Deze onnadenkendheid wil religie nogal eens infecteren. Daarom heeft religie zich soms met een dogmatische passie verzet tegen nieuwe ideeën. Middels edicten en bullen, inquisities en excommunicaties heeft de kerk geprobeerd de waarheid op afstand te houden en een ondoordringbare stenen muur te plaatsen op het pad van de waarheidszoeker. De historisch-filologische Bijbelkritiek wordt door de onnadenkende beschouwd als blasfemisch en op de ratio wordt neergekeken, als ware het de bezigheid van een corrupte faculteit. Onnadenkende mensen hebben de zaligsprekingen geïnterpreteerd als: “Zalig die zuiver in onwetendheid zijn, want zij zullen God zien.”

Dit heeft ook geleid tot een wijdverspreid geloof dat er een conflict bestaat tussen wetenschap en religie. Dit is onjuist. Er is misschien een conflict tussen onnadenkende religieuzen en scherpzinnige wetenschappers, maar niet tussen wetenschap en religie. Hun respectievelijke werelden zijn verschillend en hun methodes anders. De wetenschap onderzoekt; religie interpreteert. De wetenschap geeft de mens kennis die macht is; religie geeft de mens wijsheid die sturing is. De wetenschap gaat voornamelijk over feiten; religie voornamelijk over waarden. De twee zijn niet elkaars rivalen. Ze vullen elkaar aan. De wetenschap zorgt ervoor dat religie niet in het dal van verlamvend irrationalisme en verlamvend obscurantisme zakt. Religie voorkomt dat wetenschap ontaardt in een parade van achterhaald materialisme en moreel nihilisme.

We hoeven niet ver te zoeken om de gevaren van deze onnadenkendheid te signaleren. Dictators buiten deze onnadenkendheid uit en hebben mensen zover gekregen daden van wreedheid en terreur uit te voeren die ondenkbaar zijn in een beschaafde samenleving. Adolf Hitler realiseerde zich dat deze onnadenkendheid zo dominant was bij zijn volgelingen dat hij zei: “Ik gebruik de emotie van velen en bewaar de ratio voor weinigen.” In *Mein Kampf* betoogde hij:

Met uitgekookte leugens, die onafgebroken herhaald worden, is het mogelijk om mensen te laten geloven dat de hemel de hel is – en de hel de hemel... Hoe groter de leugen, hoe meer bereidheid er is om deze te geloven.

Onnadenkendheid is een van de grootste oorzaken van rassenhaat. Wie scherp van geest is onderzoekt eerst de feiten voordat hij conclusies trekt; kortom, hij schort zijn oordelen op. Wie zwak van geest is trekt een conclusie voordat hij ook maar naar één feit onderzoek gedaan heeft; kortom, hij velt direct een oordeel en is bevooroordeeld. Discriminatie is gebaseerd op ongegronde angsten, wantrouwen en misverstanden. Er zijn er die onnadenkend genoeg zijn om te geloven in de superioriteit van het witte ras en de inferioriteit van het zwarte ras, ondanks al het grondige onderzoek van antropologen, die de valsheid van een dergelijke notie aantonen. Er zijn onnadenkende mensen die voorstanders zijn van segregatie, omdat zwarten zouden achterlopen wat betreft academie, gezondheid en morele maatstaven. Ze zijn niet scherpzinnig genoeg om in te zien dat deze achterstand juist het resultaat is van segregatie en discriminatie. Ze begrijpen niet dat het rationeel niet deugt en sociologisch onhoudbaar is om de tragische gevolgen van segregatie te gebruiken als een argument voor de voortzetting ervan. Te veel politici herkennen deze plaag van onnadenkendheid, die hun district in de greep houdt. Met listige ijver doen ze opruiende uitspraken en verspreiden ze karikaturen en halve waarheden die abnormale angsten en ziekelijke afkeer oproepen in de hoofden van onopgeleide en minder bevoorrechte witten. Deze witte mensen raken hierdoor zo in verwarring dat ze tot gewelddadige en wrede daden overgaan, die geen enkel normaal persoon zou uitvoeren.

Er is weinig hoop voor ons tenzij we scherpzinnig genoeg worden om los te komen van de ketenen van vooroordelen, halve waarheden en regelrechte onwetendheid. In de wereld

zoals die vandaag de dag is, kunnen we ons niet de luxe van onnadenkendheid veroorloven. Een natie of beschaving die onnadenkende mensen blijft voortbrengen, zal dit met haar eigen spirituele dood bekopen.

II

Het mag echter niet blijven bij het ontwikkelen van een sterke geest. Het evangelie vraagt ook om een zacht en liefdevol hart. Een sterke geest zonder een liefdevol hart is koud en afstandelijk en leidt het leven naar een eindeloze winter zonder de warmte van de lente en zonder de milde hitte van de zomer. Wat is er tragischer dan het zien van een persoon die gestegen is naar de gedisciplineerde hoogten van scherpzinnigheid, maar tegelijkertijd is gezonken naar de passieloze diepten van hardhartigheid?

De persoon met een verhard hart heeft nooit echt lief. Hij handelt volgens een ongevoelig utilitarisme, waarbij andere mensen alleen gewaardeerd worden op basis van wat ze hem te bieden hebben. Nooit ervaart hij de schoonheid van vriendschap, omdat hij te koud is om genegenheid voor een ander te voelen en te egocentrisch om in andermans vreugde en verdriet te delen. Hij is een geïsoleerd eiland. Er is geen uiting van liefde die hem verbindt met het vasteland van de mensheid.

Bij wie een verhard hart heeft, ontbreekt het aan het vermogen om echt compassie te hebben. De pijn en het lijden van zijn broeders laten hem onbewogen. Dagelijks passeert hij ongelukkige mensen, maar nooit ziet hij ze echt. Hij geeft geld aan een nobele liefdadigheidsinstelling, maar hij geeft niets van zijn geest.

Het individu met een verhard hart ziet mensen nooit als mensen, maar meer als objecten of als onpersoonlijke raderen in een almaar draaiend wiel. In het kolossale wiel van de industrie ziet hij de mensen als handen. In het massieve wiel van

het leven in de grote stad ziet hij de mensen als een deeltje van een massa. In het dodelijke wiel van het militaire leven ziet hij de mensen als nummers in een regiment. Hij depersonaliseert het leven.

Jezus had het vaak over de kernmerken van een verhard hart. De rijke dwaas werd niet veroordeeld omdat hij geen scherpe geest had, maar omdat hij geen zacht en liefdevol hart had. Het leven was voor hem een spiegel waarin hij zichzelf zag, in plaats van een raam waardoorheen hij anderen zag. De rijke man ging naar de hel, niet omdat hij rijk was, maar omdat zijn hart niet liefdevol genoeg was om Lazarus te zien en hij geen enkele poging deed de kloof tussen zichzelf en zijn broeder te overbruggen.

Jezus wijst ons erop dat het goede leven de scherpzinnigheid van de slang en de tederheid van de duif met elkaar combineert. Als je de slangachtige eigenschappen hebt zonder de duifachtige eigenschappen word je passieloos, gemeen en zelfzuchtig. Maar als je bent als een duif zonder de slangachtige kwaliteiten word je sentimenteel, zonder ruggengraat en nutteloos. We moeten de sterke tegenstellingen met elkaar combineren.

Wij als zwarten moeten de scherpe geest en het liefdevolle hart samenbrengen als we ons op creatieve wijze willen voortbewegen naar het doel van vrijheid en gerechtigheid. Degeenen onder ons met een zwakke geest denken dat de enige manier om met onderdrukking om te gaan aanpassing is. Ze berusten in dit lot en leggen zich neer bij segregatie. Ze blijven het liefst onderdrukt. Toen Mozes de kinderen van Israël uit de slavernij van Egypte leidde, ontdekte hij dat slaven hun bevrijders niet altijd met open armen ontvangen. Zoals Shakespeare dat opmerkte, dragen ze liever de kwalen die ze hebben dan dat ze vluchten naar andere kwalen waar ze nog niet bekend mee zijn. Ze geven de voorkeur aan de "vleespotten van Egypte" boven de beproevingen van emancipatie. De berusting van de zwakke geest is laf. Mijn vrienden, we kunnen

het respect van de witte mensen van het Zuiden of waar dan ook niet winnen als we de toekomst van onze kinderen verruilen voor onze persoonlijke veiligheid en ons comfort. Bovenal moeten we leren dat als we een onrechtvaardig systeem passief accepteren, we er net zo goed aan meewerken en deelnemen aan zijn kwaad.

En dan zijn er onder ons ook de bittere individuen die de tegenstander het liefst met fysiek geweld en bijtende haat zouden bestrijden. Geweld kan alleen tijdelijke overwinning brengen; geweld creëert veel meer problemen dan het oplost en brengt nooit permanente vrede. Ik ben ervan overtuigd dat als we vallen voor de verleiding geweld te gebruiken in onze strijd voor vrijheid, de ongeboren generaties opgezadeld worden met een lange en desolate nacht van bitterheid en onze voor naamste nalatenschap aan hen de eindeloze heerschappij van chaos zal zijn. Er is een stem die echoot door de gangen van de tijd en tot elke heetgebakerde Petrus de woorden spreekt: "Steek je zwaard in de schede." De geschiedenis is bedolven onder het puin van naties die er niet in slaagden het gebod van Christus na te volgen.

III

In onze strijd voor vrijheid volgen we een derde weg, namelijk die van geweldloos verzet, waarin de scherpe geest en het tedere hart met elkaar gecombineerd worden en waar zowel de berusting en het niets doen van de zwakke geest als het geweld en de bitterheid van het verharde hart vermeden worden. Ik geloof dat dit de methode is die ons de weg moet wijzen voor actie in de huidige crisis van raciale verhoudingen. Met geweldloos verzet zullen we in staat zijn ons te verzetten tegen het onrechtvaardige systeem en tegelijkertijd de uitvoerders van dat systeem lief te hebben. We moeten onophoudelijk en gepassioneerd vechten voor volle erkenning als burgers, maar,

mijn vrienden, moge nooit over ons verteld hoeven worden dat wij hiervoor gebruik hebben gemaakt van de inferieure methodes van bedrog, kwaadaardigheid, haat en geweld.

Ik kan niet afsluiten zonder de betekenis van de tekst te koppelen aan het karakter van God. De grootheid van onze God is gelegen in het feit dat hij zowel een sterke geest als een zacht en liefdevol hart heeft. Hij heeft kenmerken van zowel vasthoudendheid als zachtaardigheid. De Bijbel benadrukt duidelijk beide eigenschappen van God en omschrijft zijn sterke geest in zijn gerechtigheid en toorn en zijn tedere hart in zijn liefde en genade. God heeft twee uitgestrekte armen. De ene is sterk genoeg om ons te omringen met gerechtigheid en de ander liefdevol genoeg om ons te omarmen met genade. God is enerzijds een God van gerechtigheid, die Israël strafte voor zijn wangedrag, en anderzijds een vergevende vader, wiens hart gevuld was met onbeschrijflijke vreugde toen de verloren zoon thuiskwam.

Ik ben er dankbaar voor dat we een God aanbidden die zowel een sterke geest als een teder hart heeft. Als hij enkel een sterke geest had gehad, zou hij een koude passieloze despoot zijn geweest, die in een verafgelegen hemel verkeerde, "alles beschouwend", zoals Tennyson dat omschrijft in zijn "The Palace of Art". Hij zou Aristoteles' "onbewogen beweger" zijn, die zichzelf kende, maar niet de ander liefhad. Maar als God alleen een teder hart had gehad, zou hij te soft en te sentimenteel zijn om te kunnen functioneren als dingen fout gaan en niet in staat controle te hebben over wat hij gemaakt heeft. Hij zou zijn als H.G. Wells' liefhebbende God in *God, the Invisible King*, die er sterk naar verlangt een goede wereld te scheppen, maar hulpeloos staat ten opzichte van de opkomende machten van het kwaad. God heeft noch een verhard hart, noch een zwakke geest. Zijn geest is sterk genoeg om deze wereld te overstijgen; zijn hart is zacht en liefdevol genoeg om erin te leven. Hij laat ons niet alleen in ons lijden en onze strijd. Hij zoekt ons op in de duistere plekken en lijdt met ons en voor ons in onze tragische verlorenheid.

Er zijn momenten dat we eraan herinnerd moeten worden dat de Heer een God van gerechtigheid is. Als sluimerende reuzen van ongerechtigheid in opkomst zijn op deze aarde, moeten we weten dat er een machtige God is, die in staat is ze neer te maaien als het gras en ze te laten verwelken als het jonge groen. Als onze meest onvermoeibare pogingen er niet in slagen de aanhoudende onderdrukking te stoppen, moeten we ons realiseren dat er in dit universum een God is wiens weergaloze kracht in schril contrast staat met de geringe zwakheid van de mens. Maar er zijn ook momenten dat we moeten weten dat God beschikt over een grote liefde en genade. Als we aan het wankelen gebracht worden door de gure wind van tegenspoed en omver geblazen door de razende stormen van teleurstelling en als we door onze dwaasheid en zonde in een destructief ver land terechtkomen en door een vreemd gevoel van heimwee geveld worden, moeten we weten dat er iemand is die van ons houdt, voor ons zorgt, ons begrijpt en ons een nieuwe kans geeft. Als de dagen duister worden en de nachten somber, mogen we dankbaar zijn dat onze God in zijn karakter een creatieve synthese kent van liefde en gerechtigheid, die ons door de donkere dalen van het leven zal leiden naar de door de zon beschenen paden van hoop en vervulling.